

NAPLÓ

Idén júliustól Főapátságunk is csatlakozott a **Felzárkózó Települések Programjához**, amelynek célkitűzése, hogy a háromszáz leghátrányosabb helyzetben lévő települést fejlessze, elsősorban a gyerekekre koncentrálni. A programban két Veszprém megyei településért, **Nagydémért** és **Pusztamiskéért** vállaltunk felelősséget, hogy az ott élőknek egy átfogó intézkedési terv alapján segítsünk hátrányaik leküzdésében. Az országos projektet a Magyar Máltai Szeretetszolgálat koordinálja és finanszírozza. A program rendi felelőse **Bokros Márk atya**. Az elesettekért, rászorulókéért, *szegényekért való felelősségvállalásról* a Regulában is több helyen olvashatunk. A jó cselekedetek eszközeinél például Szent Benedek ezt írja: *„új erőre segítsd a szegényeket”,* valamint *„légy segítségére a szorult helyzetben levőknek”*. Főapátságunk ennek jegyében két szociális otthont tart fenn (Pannonhalmán és Sopronban), és a karitáson keresztül (Lőrincz Pál esperes atya irányításával) nyújt rendszeres és alkalmi támogatást (többek között Szent Márton asztalával). Ilyen átfogó szociális programban, mint a felzárkózó települések programja, eddig még nem vettünk részt. A közösség fontos célkitűzésnek tartja ezeknek a településeknek a felzárkóztatását, hisz nap mint nap szembesülünk – akár itt helyben, Pannonhalmán is – azzal, hogy vannak családok, akik bizony támogatásra szorulnak. Először is kell készítenünk egy települési diagnózist Pusztamiskéről és Nagydémről, hogy pontosan tudjuk, mik a legfontosabb problémák, fejlesztési irányok. Azt látjuk, hogy mindkét helyen élnek roma lakosok, de nem szegregátumokban, hanem inkább elszórtan. Azt is tapasztaltuk az első látogatások alkalmával, hogy van olyan család, akinek abban kell majd se-

gítenünk, hogy megfelelő lakhatási körülményeket tudjon kialakítani. Első lépésként pedig úgynevezett jelenléti pontokat kell kialakítani, ahol a kapcsolatot lehet tartani a helyiekkel és programokat, szolgáltatásokat tudnak nyújtani nekik. Ezekben a helyeken szociális munkások foglalkoznak majd az érintettekkel, akiknek a felvétele most zajlik. A Főapátság mint intézmény áll a kezdeményezés mögött, így egy olyan szervezeti háttérrel tudunk biztosítani, ami nagyban megkönnyíti majd a munkát. Miután felmérjük a helyi nehézségeket, jöhet a cselekvési terv kidolgozása és konkrét programok megvalósítása. Az egyik fő fókuszterület a gyermekek, akiknek a szakemberek szerint életük első ezer napja nagyon meghatározó a fejlődésükben. A jelenléti pontok ezekhez alkalmas tereket is tudnak biztosítani. Hetente pár alkalommal a szülők elhozhatják ide a gyermekeiket, biztonságos környezetben játszhatnak, miközben az anyák is támogatást kapnak például abban, hogyan vezessék a háztartást. A program a Gimnáziumunk azon törekvését is tudja támogatni, amelyben immár évek óta tudatosan hátrányos helyzetű diákokat is felvesz az intézmény. Ha van egy alapvető kapcsolat a nehéz szociális körülmények között élő családokkal, könnyebb integrálni a gyerekeket is, hiszen ismerjük őket. Egy uniós pályázatnak köszönhetően például több tucat óvodai csomagot oszthattunk szét a településeken még szeptemberben. Ezekben a higiéniai termékek mellett van például óvodai zsák, plédek, takarók, amelyre nagy szükség van az intézményekben. Ebből az együttműködésből sokat tanulhatunk. Olyan tapasztalatokkal, módszertannal, szemlélettel gazdagodhatunk, amelyet tudunk hasznosítani majd a közvetlen környezetünkben, a plébániáinkon is, ha támogatásra szoruló családokkal találkozunk.

- A XVII. Arcus Temporum Fesztivál augusztus 27–29. között idén is elvárásolta a látogatókat.** A középpontban *Liszt Ferenc és Dukay Barnabás* munkássága állt. A fesztivál művészeti vezetői **Klukon Edit** és **Ránki Dezso** zongoraművészek voltak. A zenei részről Csengery Kristóf írt a *Figyelő* rovatban elemző ismertetést. A fesztivál vázát a szerzetesközösség imádságos napirendje adta. A látogatók részt vehettek ezeken, de megismerhették monostorunkat, gyűjteményeinket és az itt élő közösséget is. Az irodalmi programok részeként a 100 éve született, és 40 éve elhunyt *Pilinszky Jánost* idézte meg a rendezvény: dokumentumfilmekkel, költészetét bemutató előadással emlékezett meg a fesztivál, amelyen **Marno János** József Attila-díjas költővel is találkozhattunk. *Fontos hely ez, ahova időnként vissza kell térni, ahol találkozhatunk legbensőbb magunkkal* – így vallott Pannonhalmáról **Krajcsovics Éva**, akinek a fesztiválon nyílt meg *Fehér vászon* című kiállítása. Magáról így vallott: *Amikor odaállok a fehér vászon elé, az nekem olyan, mint másnak belépni az ima helyére. Azt gondolom, minden iga-*

- zi műalkotás tartalmaz valamennyi spiritualitást, szakralitást, ami nem azt jelenti, hogy ez minden alkalommal jelen is van, de a szándéknak szakadatlanul ott kell lennie; a lehetőségét meg kell teremteni. A kiállítást Máthé Andrea esztéta nyitotta meg, aki szeptember közepén diákjaink számára is segítette a befogadását.
- A nyár végi előkészítő konferenciák, tanári megbeszélések után szeptember 1-jén **Veni Sancte** szentmisével kezdődött meg a 21/22-es tanév. **Juhász-Laczik Albin** igazgató atya beszédében kifejtette, hogy az itteni diákéletben jelen van egy bizonyos „varázslat”. *Fontos a varázslatokból erőt merítve, a magam szükségén, egyedüllétén, kudarcaim megedződve észrevenni, hogy küldetés van, feladat. Rögtön ott melletted, a másik. Aki hát persze hogy éppen olyan fontos, mint Te vagy, de éppen ezért nagyszerű feladat is, nagy méltóság, hogy neki szüksége van – és éppen rád. Ezt úgy hívjuk: közösség* – mondta. Az új tanévben az órarend úgy készült, hogy az 5. óra és a 6. óra között a tanárok és diákjaink is részt vehetnek a Bazilikában a Napközi imaórán a szerzetesközösséggel. Az elmaradt osztálykirándulások némelyikének pótlásával, a nyári emlékek megosztásával és az évkezdő rekollekciókkal folytatódtak a tanévkezdő hetek, aminek fontos eleme volt az Eucharisztikus Kongresszusra való felkészülés, ráhangolódás is.
- A 17–18. században a Versailles-i Királyi Kápolnában történt bemutató óta most először hangzott fel **Charles-Hubert Gervais** (1671–1744) kiemelkedő francia zeneszerző *hat nagy motettája* a Bazilikában 3-án, a lemezfelvétel előtt, az **Orfeo Zenekar** és a **Purcell Kórus** előadásában, **Vashegyi György** vezényletével (O. Doray, Szutrély K., C. Dubois, M. Vidal és D. Wiczak közreműködésével).
- A mindennapi szolgálat során mozdítsátok elő a keresztények egységét, párbeszédre lépve mindenkivel. Az ökumenikus mozgalom nagy hasznot meríthet abból, ha elkötelezitek magatokat a dialógusra, a másik fél meghallgatására és a közeledésére. Legyen a ti apátságotok mindig nyitott otthon a testvérek gondjai előtt. Erre hívta a pannonhalmi bencés szerzetesközösséget **Szent II. János Pál pápa** huszonöt évvel ezelőtt, 1996. szeptember 6-án a Szent Márton-bazilikában. A Szentatya látogatásának évfordulójáról aznap ünnepélyes vesperáson emlékeztünk meg. Ennek folytatásaként liturgikus emléknapiján (október 22-én) a bencés közösséggel együtt ünnepelt a Bazilikában, és a **szentmise** főcelebránsa volt **Veres András** győri megyéspüspök, a Magyar Katolikus Püspöki Konferencia elnöke. A Kongregáció bencés szerzetesei mellett jelen volt Pannonhalma polgármestere, valamint a helyi képviselők. A jelenlévőket Círill főapát úr köszöntötte: *Ha szorgalmas tanulóként Isten szavára hallgattok, szívetek készsége válik mindarra, amit az Úr mond nektek válaszként a történelem minden egyes korszakának elvárásaira* – idézett a Szentatya 25 évvel ezelőtti pannonhalmi beszédéből. A pápa megújulásra hívta a bencéseket. *Legyetek ébe-*

rek, figyelmesek az idő jeleinek fürkészésében, az Úr iránti alázatos engedelmesség megtartásában, hogy az üdvösség helyesen értelmezett üzenetét eredményesen adjátok tovább. Ezen az eseményen adták át az idei **Pro Pannonhalma-díjat** is. A két díjazott közül **Miletics Katalin Janka** bencés obláta, szobrászművész betegség miatt nem tudott jelen lenni, **Schmal Károly** festő- és grafikusművész személyesen vette át az elismerést. Cirill főapát úr laudációjában emlékeztetett arra, hogy az alkotó sok éve kötődik a monostorhoz. Ő tervezte a Szent Márton-év logóját és teljes arculatát; ő készítette a *Pannonhalmi Szemle* borító- és grafikai terveit, valamint logóját. A 2020-as Arcus Temporum *Kereszt* című installációját láthattuk. Alkotómunkájával részt vesz a szerzetesközösség küldetésének teljesítésében: tanúskodik Krisztus jelenlétéről a világban és az emberek előtt.

- I. **József (Youssef Absi) pátriárka** a Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra érkezett Magyarországra, és kifejezett kérése volt, hogy a Kelet és Nyugat találkozásainak ezeréves helyszínére, Pannonhalmára zarándokolhasson. Ismert volt előtte, hogy a Főapátság régóta ápol kapcsolatot a különböző keresztény felekezetekkel, köztük a keleti egyházakkal is, és találkozhasson a bencés szerzetesközösséggel. A Melkita Görögkatolikus Egyház vezetőjét, aki Jean-Abdo Arbach homszai melkita érsekkel és Eliad El-Debeivel, a délszíriai, jordániai területek püspökével együtt látogatott hozzánk, **Cirill főapát úr** fogadta szeptember 7-én, és vezette körbe a monostorban. Megemlítette: Szent II. János Pál pápa ittjártakor emlékeztetett arra, hogy *a monostort még az egyházszakadások előtt alapították, így a múltunk kötelez minket a mára már kissé meglazult kapcsolataink megerősítésére a testvéregyházakkal*. A pátriárka megtekintette a nemrégiben letétbe kapott ikongyűjteményt is. A többségében 19. századi darabokat tartalmazó kollekció különösen érdekelte I. József pátriárkát, hiszen, mint az kiderült, ő maga is gyűjti az ikonokat. A látogatás során a vallási vezetők részt vettek a napközi imórán, amely tiszteletükre részben latinul zajlott. Végül találkoztak valamennyi szerzetestestvérrel. A pátriárka beszélt a mindennapjaikról, a missziós elkötelezettségükről. Egyik püspöktársa pedig arról számolt be, hogy egyházmegyéjében az Iszlám Állam kilenc templomot rombolt le tíz éve, amikor átvette hivatalát. Elmondták, hogy az általuk fenntartott iskolákban nemcsak melkita, hanem muszlim gyerekeket is oktatnak. Hozzátették, hogy a keresztény iskolákban tanuló iszlám fiatalok később biztosan nem csatlakoznak majd az Iszlám Államhoz. Amellett, hogy vallásukat megtartják, a kereszténységhez pozitívan viszonyulnak.
- A **Nemzetközi Eucharisztikus Kongresszusra** hosszabb idő óta készültünk, már a tavalyi esztendőben a *Vendégségben* hívósó köré szerveztük a spirituális és kulturális program-

jainkat. A területi apátság ilyen irányú tevékenységeit **Hor-
tobágyi Arnold** ravazdi plébános atya fogta össze referens-
ként, asszisztensként Viszlóné Andrea felelt a NEK iroda, a
Főapátság, a plébániák és a Gimnázium közötti kapcsolattar-
tásért, szervezésért. A kongresszus előtti napokban nemcsak
a melkita pátriárkát fogadtuk, hanem Nagydém küldöttségét
(a Felzárkózó Települések Programjának résztvevőit, továbbá
vendégségbe hívtuk egy szociális otthon idős lakóit is, akik-
nek az elmúlt időszakban ritkán lehetett részük találkozások-
ban). Mindeközben pedig a bencés atyák a kongresszuson
gyóntatás vállaltak, a Szent István Könyvhéten dedikáltak és
a pénteki laudest tizenkét pannonhalmi bencés szerzetes éne-
kelte a Hungexpón. A nyitóverset pedig Josip Bozanić bíbo-
ros, zágrábi érsek jobbán Cirill főapát úr. Jurinka Szilveszter
atya – többek között – a színpadon énekelve élte át a rend-
kívüli pillanatot. *Lehetett hallani, hogy velünk együtt imádkoz-
nak. Nagyon erős élmény, ahogy ott állunk a színpadon és ötezer
emberrel közösen fohászkodunk.* A laudes napján este Gimnáziumunk
diákjaiból és a plébániákhoz tartozó fiatalokból álló
csapat érkezett meg a kongresszusra, hogy részt vegyenek a
Forráspont ifjúsági estén és az Ákos-koncerten. Mintegy száz-
ötvenen mentek fel csoportosan Budapestre. Szombaton pe-
dig egy körülbelül huszonkét fős, diákokból, tanárokból és
szülőkből álló csoport kerékpárral zarándokolt el Pannonhal-
máról a Kossuth térre, hogy részt vehessenek a fáklyás kör-
meneten. Különvonattal pedig több mint ötszázan indultunk
útnak (Gimnáziumunk diákjai, tanárai és plébániáink hívei),
hogy találkozzunk Ferenc pápával. A Szentatya a zárómise
előtt többek között találkozott a Magyarországi Egyházak
Ökumenikus Tanácsának és magyarországi zsidó közösségek
képviselőivel, ahol beszédének bevezetésében ezt mondta:
*Látlak titeket, testvéreim a Krisztusba vetett hitben, és áldom a kö-
zös utat, amelyen jártok. Gondolatban most a pannonhalmi apát-
ságra tekintek, az országnak erre a lüktető lelki központjára, ahol há-
rom hónappal ezelőtt együtt gondolkoztatok és együtt imádkoztatok.
Ha együtt és egymásért imádkozunk, ha együtt tesszük a dolgunkat
a szeretetszolgálat terén ezért a viláért, amelyet annyira szeret az
Isten: ez a legkézzelfoghatóbb út a teljes egység felé.* A pápa a júni-
us 8-án Isten és a világ – Vendégségben az Ige asztalánál címmel
Pannonhalmán megtartott ökumenikus konferenciára utalva
mondta a megtisztelő szavakat. A kongresszus legfelemelőbb
pillanata a **Ferenc pápa** vezetésével ünnepelt **záró-szentmi-
se** volt, ahol érezni lehetett a tömeg és a közös imádság és
éneklés erejét. A Szentatya a többi között ezekkel a szavakkal
fordult a hívekhez: *Engedjük, hogy a találkozás Jézussal az Eu-
charishtiában átalakítson bennünket, ahogyan átalakította a nagy és
bátor szenteket, akiket tiszteltek, mint Szent Istvánt és Szent Erzsé-
betet is. Csakúgy, mint ők, mi se elégedjünk meg kevéssel: ne érjük
be egy olyan hittel, amely csak a szertartásokból és az ismétlésekből*

él. *Nyíljunk meg a megfeszített és feltámadt Isten botrányos újdonságára, aki megtört kenyérként életét adja a viláგért. Akkor örömben fogunk élni és örömet viszünk mindenhová.*

- A Gimnázium tanári kara heti rendszerességgel találkozik, hogy megbeszéljék a fontosabb feladatok megoldásának módozatait. Ilyenkor tanév elején a tehetséggondozás kérdésével foglalkoztunk: miképpen találjuk meg a valamilyen területen tehetséges diákat, és milyen eszközök, módszerek segítségével segíthetjük a személyes fejlesztését. Más alkalommal volt diákunk, **dr. Feller Gábor** győri pszichiáter tartott előadást (az előre feltett kérdések mentén) az *Alkohol, cigaretta, drog okozta függőségek* témában, amit megbeszélés követett.
- A Gimnázium Dísztermében **dr. Toman József** (ugyancsak volt diákunk) orvos, a tokiói magyar olimpiai csapat sportorvosa tartott előadást *Olimpia a covid pandémia árnyékában (Felkészülés és tokiói versenynapok a sportorvos szemszögéből)* címmel október 1-jén. Toman József az Országos Sportegészségügyi Intézet Sportsebészeti Osztályán dolgozik. Keretorvosként és az orvosi stáb tagjaként segített a női és a férfi kézilabda válogatott mellett, a Vasas és a Kispest-Honvéd labdarúgó csapatoknál, a Magyar Futball Akadémián és a magyar kajak-kenu válogatottnál. Tagja a Nemzetközi Kajak-Kenu Szövetség orvosi és antidopping bizottságának.
- Ugyancsak a Díszteremben **Erő Zoltán** építész, Budapest főépítésze, a 4-es metró állomásainak építész tervezője tartott előadást *Budapest változásai* címmel 8-án. Erő Zoltán Budapest példáján azt mutatta be, hogy egy város évszázados fejlődését hányféle módon határozzák meg a tudatos döntések vagy a spontán folyamatok (kezdve a rómaiaktól). Azonban nem csak Budapestről volt szó: hallhattunk arról is, hogy mi az urbanisztika, és kik lehetnek urbanisták. Közösen elgondolkodhattunk – számtalan feltett kérdés nyomán – a jelen városfejlődés 21. századi kihívásairól. Az előadó a pannonhalmi kertészet épületeinek tervezési folyamatában is részt vett.
- Gyöngyössy Imre** (1930–1994) iskolánk egykori (1940–1948) tanulója, Balázs Béla-díjas filmrendező, író, költő, dramaturg, tavaly lett volna 90 éves. Két filmjével emlékezünk rá: *Száműzöttek* (1991) és az Oscar-díjra jelölt *Jób lázadása* (1983). Az utóbbi film vetítése után diákjaink találkozhattak **Petényi Katalinnal** és **Kabay Barnával**, akik megosztották hihetetlen élményeiket a filmforgatással kapcsolatban.
- A Gimnáziumi Galériában nyílt meg **Gerber Pál** Munkácsy-díjas festőművész *Zörög felettem az ég* című meghökkentően elgondolkodtató kiállítása 13-án. A kiállítást **Szalay Ágnes** művészettörténész nyitotta meg: *A jelen kiállítás címe máris meghökkentő. Okkal érezhetjük, hogy Gerber Pál munkáinak értelmezése során szinte megfejtethetlen vagy igen sokoldalú képi vagy szöveges rejtvényekbe, allegóriákba ütközünk. Kétségtelen, hogy ki kell most lépniünk komfortzónánkból, ha közelebb szeretnénk kerülni ezen rejt-*

vények megfejtéséhez. Műveinek nincsen tökéletes és hibátlan értelmezése, mert mindig kiegészíti azt egy-egy új elemmel, amely újabb és újabb szempontokat hoz látóterünkbe az értelmezési kísérletünk során. Talán emiatt is olyan kedvűnkre valók és izgalmasak munkái, mert közös gondolkodásra, kreativitásunk szabadon engedésére sarkall minket. Már-már az absztrakció határait súroló egyszerűséggel, banális vizuális és verbális eszközökkel egy olyan sajátos világot teremt maga körül, amelyben mi is szívesen csatangolunk.

- A Díszteremben **Prószéky Gábor** programozó matematikus, nyelvész tartott előadást *Emberi nyelvek feldolgozása a mesterséges intelligencia eszközeivel* címmel 15-én. Úgy tűnik, az utóbbi években egy technikai áttörés megváltoztatta az emberi nyelvek számítógépes leírásáról kialakult képet. Hogy jobban megérthessük a problémát, áttekintettük a konkrét szövegek elemzésén alapuló modern közelítés, a *korpusznyelvészet* alapelveit, majd a – ma szinte mindenhol mesterséges intelligenciának nevezett – gépi tanulós módszereknek és az utóbbi időkben azon belül is szinte egyeduralkodóvá váló neurális hálóknak a működését, illetve további új kérdések is merültek fel ezekkel kapcsolatban. Az előadó a Pázmány Péter Katolikus Egyetem egyetemi tanára, az MTA Nyelvtudományi Intézetének igazgatója, a MorphoLogic nevű számítógépes nyelvészeti vállalkozás alapító tulajdonosa, amely a Microsoft nyelvhelyesség-ellenőrző szoftvereinek volt beszállítója.
- A Díszteremben kisebb színielőadások is voltak. *Párbeszéd a sötétben* címmel koncertszínházi előadás volt *Csoóri Sándor életműve* alapján **Vecsei H. Miklós** és barátai előadásában, amely a mai eltávolodás és uniformizálódás ellen keres szenvedélyes és egymásra figyélssel teli válaszokat. A frankofón napok alkalmával pedig *Un amour de Molière* címmel a francia **Libre à nous** társulat lépett fel. Bemutatták a szerző leghíresebb szereplőinek, néhány kiemelt színdarabjának néhány fontos jelenetét. 22-én pedig egyik osztályunk diákjai segítették az **Október 23-i megemlékezést** iskolánk tanulói és tanárai számára.
- Cirill főpát úr** 17-én a vasárnapi konventmisén így zárta homíliáját: *Amikor most Ferenc pápa az egész egyházban elindít egy szinodális folyamatot, ezzel az a szándéka, hogy az egész egyházon egyre jobban kirajzolódjon Krisztus képmása, hogy az egész egyház jobban felismerje Isten szándékát, hogy az egész egyház képes legyen korunkban is teljesíteni küldetését. A pápa azt szeretné, hogy a világ minden részére elterjedt egyház a püspökségek, és az egyházközösségek, a szerzetesközösségek és a lelkiségi mozgalmak szintjén is reflektálna küldetésére. A hívek pedig, közösségben, együtt keresnék Isten akaratát. A híveknek ilyen mértékű bevonása az egyház aktuális küldetésének munkálásába még soha nem volt kifejezett cél az egyház történelme során. Most a pápa azt szeretné, ha a világ több mint négyezer egyházmegyéje, és a közel másfél milliárd katolikus hívó együtt fordulna Isten felé. Ez a mai szentmise itt a bazilikában, a Pannonhalmi Területi Főapátság bekapcsolódásának nyi-*

tánya abba a 2023-ig tartó szinodális folyamatba, amelyet Ferenc pápa meghirdetett. Ugyanezen a napon a diákmise keretében mutatta be **Szaplonczay Máté** görögkatolikus pap (iskolánk volt diákja) az „első” liturgiáját.

Október 22-én este a Gimnázium tornacsarnoka bálozó fiataloktól volt hangos. A fiúk és a testvériskoláinkból – a győri Czuczor és a budapesti Patrona Hungariae gimnáziumból – érkezők és más vendégeink, összesen csaknem háromszázan báloztak együtt. A **Pannonhalmi Diákbál** régi hagyományát két éve élesztettük újjá, idei volt a második az „újkori” bálók történetében, ahol a felhangzó zene egy részét diákjaink élőben megszólaló zenéje kísérte.

Idén is tíz építész, tervező, kivitelező és építtető részesült Pro Architectura-díj elismerésben (a díjat a magyar építészeti kultúra népszerűsítésében, a minőségi épített környezet létrehozásában, az építészeti értékek megóvásában, és az építészeti szemléletformálásban kifejtett tevékenység elismeréséért adományozzák), **köztük** építtetőként díjazták a Magyar Bencés Kongregáció Pannonhalmi Főapátságát, a **kőszegi**, egykori bencés rendház felújításával létrehozott **Benedict Hotelért**. A díjat Cirill főapát úr vette át Budapesten.

Október végén a tanítási szünet idején egy **bakonyi túra-napot** tartottunk Bakonyáná – Gaja-szurdok – Jásd környékén a színes falevelek között az őszi erdőben a bencés közösségünk tagjainak. Ezt követően **közösségépítő napokon** vettünk részt Fedor István vezetésével.

November 1-jén ünnepeltük a szenteket, akiről a kalendárium külön, név szerint nem emlékezhet meg, hiszen olyan sokan vannak. *Világunkban embereken keresztül nyilatkoztatja ki magát az Isten. Az Őszövetség is emberi neveket használ: Ábrahám, Izsák és Jákob Istene... Emberek segítségével válik megismerhetővé Isten arca. Ha hálával gondolunk ezekre az emberekre, akiket szenteknek mondunk, akkor magát Istent dicsőítjük.* Másnap az egyház a testi feltámadás és az örök élet hitével emlékezik meg a holtakról. Szerzetesközösségünk idén is megtette ezt a Boldogasszony-kápolnában, ahol korábbi főapátok, bencés szerzetesek nyugszanak. *Keresztényként azt is érezhetjük, hogy a halál után van egy nagy teljesség, ahová egy titkos kapun keresztül jutunk be, kapunk bebocsájtást, és újra találkozunk elhunyt szeretteinkkel. A halottak napja ezt a reménységet felcsillantja előttünk, és lehetőséget ad, hogy a velük kapcsolatos gyászunkat folytassuk. Fontos, hogy az emlékezés ne váljon rutinszerű feladattá: ne csak a sírokon gyűjtünk gyertyát, hanem a szívünkben is – mondta Gérecz Imre magiszter atya.*

Hirka Antal